



Competència en llengua catalana

Sèrie 1

SOLUCIONS,

CRITERIS DE PUNTUACIÓ

I CORRECCIÓ

INSTRUCCIONS

- Per cada error d'ortografia, gramàtica o lèxic es descomptaran 0,05 punts, fins a un màxim d'1 punt, a cada qüestió fins a la 5. Els errors de les qüestions 6, 7 i 8 ja es tindran en compte en la correcció corresponent.

Llegiu atentament aquest text i responeu a les qüestions següents:

Títol

Segons la mitologia grega, les amazones eren una tribu de dones guerreres que vivien en terres **llunyanes** i que ningú no havia pogut **sotmetre** mai. Als seus poblats només les dones eren lliures i els pocs homes que hi vivien eren esclaus.

5 *Subtítol 1*

A l'Antiguitat la gent pensava que les amazones eren filles de la nimfa Harmonia i d'Ares, el **despietat** déu de la guerra, que els havia ensenyat a lluitar. Eren molt valentes i grans expertes en el tir amb arc i en l'ús de la llança, a banda de ser bones muntant a cavall, una habilitat poc habitual entre els grecs.

- 10 Tot plegat les convertia en una tribu ferotge i indomable capitanejada per reines com Hipòlita o Penthesilea, tan valentes que no dubtaven a enfrontar-se amb herois i semidéus com Aquil·les o Hèracles i que van participar en la guerra de Troia contra els grecs.

- Es diu que, per donar continuïtat a la tribu, buscaven homes sans a l'estranger amb els quals tenien fills, que educaven i criaven si eren nenes, però que convertien en esclaus o
15 fins i tot mataven si eren nens.

Subtítol 2

- A la Grècia antiga, les dones, fins i tot les que pertanyien a famílies riques i poderoses, ni tan sols eren considerades ciutadanes de ple dret, i la seva vida no tenia cap altre objectiu que el matrimoni i la maternitat. No podien divorciar-se, ni viure soles, ni rebre herències ni fer
20 res de res sense el consentiment del pare o del marit. Potser és per això que als grecs els fascinava tant l'existència de tribus de dones lliures, una cosa que els semblava tan increïble com l'existència de dracs o de cavalls voladors.

Subtítol 3

- Durant segles, els relats d'aquestes guerreres van aparèixer en poemes, llibres d'història i narracions de tota mena, i la seva fama es va estendre arreu del Mediterrani. Però ja llavors
25 hi havia gent, com el geògraf Estrabó, que deia que tot plegat era un invent dels poetes.

- Actualment, es pensa que la llegenda té alguna cosa de certa. I és que a l'època en què els grecs s'expandien per les costes del Mediterrani, a l'est, a les **vastes** planures d'Anatòlia i l'Orient Mitjà hi vivien tribus com els escites i els sàrmates, pobles guerrers amb societats
30 més igualitàries on les dones prenen part en la guerra i en el govern. En ocasions, com al regne de Cària, hi havia fins i tot dones que regnaven sense tenir cap home per damunt, cosa impensable entre els grecs. Segurament, els qui coneixien aquestes tribus n'explicaven coses i, amb els anys, els relats s'anaven exagerant, fins que es van convertir en un mite; les històries que n'explicaven van fascinar generacions i generacions de grecs, de romans...
35 i encara ens fascinen avui.

Adaptació feta a partir d'un text
d'ORIOL CANOSA, *Les amazones*. Cavall Fort, 1445 (octubre de 2022)

1. Escriviu un títol per a tot el text i un subtítol per a cadascun dels blocs de paràgrafs marcats al text, un títol i tres subtítols en total. El títol ha de recollir la idea principal del text i els subtítols han de recollir la idea central de cada bloc.

[1 punt]

Orientativament, els títols proposats hauran de contenir aquestes idees essencials:

Títol: **Les amazones**

Subtítol 1: **Les filles del déu Ares (la idea de dones guerreres i poderoses)**

Subtítol 2: **Una societat masclista**

Subtítol 3: **Mite o realitat?**

Puntueu cada apartat amb 0,25 punts.

El títol o subtítol proposat conté la idea principal del text: 0,25 punts

El títol o subtítol proposat no conté la idea principal del text: 0 punts

2. Com tenien descendència les amazones i què feien amb els nadons? Expliqueu-ho amb les vostres paraules, sense copiar frases o fragments del text.

[1 punt]

Orientativament, la resposta hauria de contenir aquestes idees essencials:

Les amazones buscaven homes en altres tribus amb els quals s'aparellaven per tenir-hi fills (1). Si els nadons eren nenes, eren tractades com a ciutadanes (2); en canvi, si eren nens, els mataven o els tenien com a esclaus (3).

La resposta recull les tres idees essencials d'una manera clara, ordenada i precisa: 1 punt

La resposta té mancances a l'hora de recollir les idees expressades en el text (hi apareixen només dues de les idees essencials) o presenta una expressió poc clara i precisa: 0,5 punts

La resposta no recull les idees essencials del text o presenta una expressió clarament desordenada i confusa, mancada de precisió: 0 punts

La resposta s'ha de valorar globalment: a partir de la proposta de puntuació quantitativa anterior i també d'acord amb la qualitat del conjunt, de manera que es poden adjudicar puntuacions intermèdies, com ara 0,75 o bé 0,25 punts.

3. Quin és el possible origen d'aquesta llegenda?

[1 punt]

Orientativament, la resposta hauria de contenir aquestes idees essencials:

Sembla que l'origen d'aquesta llegenda es troba en les tribus dels escites, els sàrmates o el regne de Cària (1), els quals tenien societats més paritàries i les dones podien anar a la guerra i governar (2). L'exageració en explicar aquestes maneres de viure entre els grecs va donar lloc al mite de les amazones (3).

La resposta recull les tres idees essencials d'una manera clara, ordenada i precisa: 1 punt

La resposta té mancances a l'hora de recollir les idees expressades en el text (hi apareixen només dues de les idees essencials) o presenta una expressió poc clara i precisa: 0,5 punts

La resposta no recull les idees essencials del text o presenta una expressió clarament desordenada i confusa, mancada de precisió: 0 punts

La resposta s'ha de valorar globalment: a partir de la proposta de puntuació quantitativa anterior i també d'acord amb la qualitat del conjunt, de manera que es poden adjudicar puntuacions intermèdies, com ara 0,75 o bé 0,25 punts.

4. Escriviu un sinònim de les paraules següents tenint en compte el seu sentit en el text en què les trobareu destacades en negreta.
[1 punt]

- a) «llunyanes» (línia 3): **distants, allunyades, remotes, llunyedanes, retirades, etc.**
- b) «sotmetre» (línia 3): **asservir, conquerir, conquerir, dominar, endogalar, enjovar, ensenyorir-se, envair, esclavitzar, junyir, senyorejar, subjugar, supeditar, tiranitzar, etc.**
- c) «despietat» (línia 7): **atroç, brutal, cruel, immisericorde, inclement, inhumà, sàdic, sanguinari, etc.**
- d) «vastes» (línia 28): **amples, àmplies, complides, considerables, dilatades, espaioses, extenses, folgades, grans, grosses, lates, llargues, majúscules, obertes, etc.**

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta.

5. Digueu a quina categoria gramatical (substantiu, adjectiu, determinant, verb, pronom, preposició, adverbi, etc.) pertanyen els mots subratllats de la frase següent, extreta del text:
[1 punt]

«Actualment, es pensa que la llegenda té alguna cosa de certa.» (línia 27)

- a) «Actualment»: **adverbi.**
- b) «té»: **verb.**
- c) «alguna»: **determinant indefinit / adjectiu indefinit / determinant / adjectiu.**
- d) «de»: **preposició.**
- e) «certa»: **adjectiu.**

Adjudiqueu 0,2 punts per cada resposta correcta.

6. Completeu les taules amb les formes flexionades que s'hi demanen dels mots que hi apareixen.
[1 punt]

- a) Canvieu els mots següents de singular a plural o a l'inrevés:

<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
herència	herències
grega	gregues
igualitària	igualitàries
llança	llances
sa	sans

Adjudiqueu 0,1 punts per cada resposta correcta. Si hi ha cap error ortogràfic, no considereu correcta la resposta.

b) Canvieu els mots següents de masculí a femení o a l'inrevés:

<i>Masculí</i>	<i>Femení</i>
esclau	esclava
altre	altra
marit	esposa, muller, dona
llunyà	llunyana
déu	deessa, dea

Adjudiqueu 0,1 punts per cada resposta correcta. Si hi ha cap error ortogràfic, no considereu correcta la resposta.

7. Completeu les frases següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis, tal com es fa al model; la forma verbal s'ha d'ajustar al context de la frase.

[1 punt]

Model: Les nenes dormen (DORMIR, present d'indicatiu) tranquil·les: estan molt cansades.

a) Les pageses cullen (COLLIR, present d'indicatiu) les taronges més bones.

b) Si mengéssiu (MENJAR, imperfet de subjuntiu, vosaltres) carn, us faria un estofat, però com que sou vegetarians, us faré una truita de verdures.

c) La meva àvia treballava (TREBALLAR, imperfet d'indicatiu) de sol a sol.

d) Et deixaria (DEIXAR, condicional simple) els set-cents euros, si els tingués.

Adjudiqueu 0,25 punts per cada resposta correcta. Si hi ha cap error ortogràfic, no considereu correcta la resposta.

8. Redacteu un text d'unes cent paraules sobre UN dels dos temes següents:

[3 punts]

A. Coneixeu algun cas en què una dona hagi actuat de manera trencadora pel fet de ser dona? Qui? Què va fer? Com ho va fer?

B. Tots hem escoltat contes de fades, faules, mites i llegendes. Expliqueu una llegenda, faula o conte que us sigui familiar.

- La valoració del text s'efectua sumant la puntuació adjudicada a cadascun dels apartats que indiquem a continuació, però també s'ha de tenir en compte la qualitat global, a partir de la qual es pot arrodonir i modificar a l'alça o a la baixa la puntuació total d'aquesta qüestió.
- Si el text no respon al que es demana (se n'allunya molt clarament i tracta d'un tema diferent), es valora amb 0 punts.
- Si el text és molt breu, cada apartat es puntua d'una manera proporcional a l'extensió. Si té menys de 50 mots, es valora amb 0 punts.

a) Coherència

Selecció i ordenació correctes de la informació	0,5 punts
Algun problema en l'ordenació o en la selecció de la informació.....	0,25 punts
Text desordenat i confús	0 punts

b) Cohesió (puntuació, concordança, construcció de les frases)

0-2 errors	0,75 punts
3-4 errors	0,5 punts
5-6 errors	0,25 punts
Més de 6 errors	0 punts

c) Correcció (ortografia, morfosintaxi, lèxic)

0-3 errors	1 punt
4-5 errors	0,8 punts
6-7 errors	0,6 punts
8-9 errors	0,4 punts
10-11 errors	0,2 punts
Més d'11 errors	0 punts

d) Variació

El text fa servir recursos sintàctics variats i un lèxic precís i no conté repeticions; s'hi admet alguna deficiència lleu	0,25 punts
El text presenta pocs recursos lèxics i sintàctics, i hi ha mots o estructures que es repeteixen sovint	0 punts

e) Registre

La llengua del text s'ajusta al grau de formalitat i al canal adequats.	
S'hi admet algun error lleu	0,25 punts
El text conté errors greus pel que fa al canal o al grau de formalitat	0 punts

f) Disposició

El text respecta els marges, les línies estan disposades correctament i la lletra és ben llegible	0,25 punts
Hi manca algun dels elements anteriors	0 punts

